

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Alex Coleman, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

6:des vuosik.

SYYSKUU

No. 9 — 1912.

Sosialismi

Kirj. Morris Hillquit.

TOIMINTATAVAT

Jokaisen yhteiskuntaliikkeen käytännölliset menettelytavat määrätään sen yleisen filosofian ja tarkoituserien mukaan.

Sosialistisen käsityksen mukaan taloudelliset järjestykset ja poliittiset laitokset eivät ole muuttumattomia muodoltaan. Ne ovat vähittäisen kasvun tuloksia ja alituisen muutoksen alaisia. Nykyinen teollisuusjärjestelmä ei ole kavalan kapitalistijärjen tietoisesti suunnittelema ja keksimä. Se on kehittynyt vanhemmasta taloudellisesta järjestyksestä huomaamattoman muutos-sarjan ja vuosisatoja kestäneen yhtämittaisen ja vastustamattoman karttumisen kautta. Ennen nykyistä eli kapitalistista järjestystä olleella feodaalijalla oli taloudelliset juurensa maanviljelyksessä, ja sen ominaispiirteinä oli maaorjuus ja maa-

taomistavan aateliston ylivalta. Hiljalleen ja asteettain kasvoi kauppa- ja käsiteollisuus etualalla olleen maanviljelyksen rinnalla.

Kuinka kapitalistinen aikakausi alkoi.

Amerikan löytö, Indian vesitien keksiminen ja kompassin käytäntöontulo ja parannus antoivat äärettömän sysäyksen merenkululle ja kaupalle, joka vuorostaan nostatti käsiteollisuuden. Kaupan ja käsiteollisuuden kasvu synnytti työtäsäästäväin koneiden yleisen tarpeen ja johti suureen keksintöjen aikakautteen. Hargreaven kehruukone, Arkwrightin vesivoimalla käytettävä kehruukone, Cartwrightin kutomakone, Wattin höyrykone ja Whitneyyn puuvillan puhdis-

tuskone, nämä kaikki keksittiin lyhyen aikajakson 1764—1792 välillä, ja rautatiet olivat käytännössä viime vuosisadan ensi neljänneksellä. Nämä keksinnöt vuorostaan edistivät kaupan ja teollisuuden laajenemista yhä suurenevassa mittakaavassa. Rakennettiin tehtaita, jotka viekottelivat puoleensa maanviljelystyöläisiä. Perustettiin kaupunkoja, joihin virtasi maalaisasujamia. Kauppiaat ja tehtailijat kokosivat omaisuuksia, ja aineellisen rikkauden kera tuli yhteiskunnallista tunnustusta ja poliittista valtaa.

Kahdeksannentoista vuosisadan alkuun mennessä oli kauppa ja teollisuus kasvanut vaaralliseksi kilpailijaksi maanviljelykselle. Kauppiaat ja tehtailijat, nuo nykyisten kapitalistien alut, alkoivat taistelun poliittisesta ylivallasta maata omistavan aateliston kanssa. Vuosisadan loppuun mennessä oli tuo suuri yhteiskunnallinen taistelu suoritettu. Maanviljelys jäi takapajulle olleen pakotettu antamaan perään maailman taloudellisille voimille, teollisuudelle, kaupalle ja rahaliikkeelle. Feodalismin suisti vallasta voitokas kapitalismi. Hallitusohjat luisuivat aatelistokartanoherrain käsistä tehtaan, työpajan ja kauppahuoneen itsevaltiain käsiin, synnynnäisen ylimystön käsistä kukkaroylimystön käsiin.

Vanhan taloudellisen järjestyksen kera poistettiin sen poliittinen vastakuva, feodaalinen hallitusmuoto, ja vapaan, nopeasti kasvavan uuden taloudellisen ruumiin vahvojen raajojen päälle sovitettiin uusi poliittinen

puku. Lukemattomat pienet kuningas- ja ruhtinaskunnat liitettiin suuriksi kansakunniksi, seuraten paikallisten pikkutyöpajojen muuttumista suuriksi tehtaiksi kansallista kauppaa varten. Itsevaltaisten kuninkaiden sijaan tuli perustuslailliset kuningaskunnat tai tasavallat, samoin kuin ehdoton feodaaliherran valta läänissään antoi perään uuden taloudellisen järjestelmän mukaisille liikekontrahteille. Hoveja ja hoviryhmiä seurasi parlamentit ja valitut edustajat, kun perinnöllisen aateliston työnsi pois ylisiltä liikemaailman "oman onnen seppä". Feodaalisen valtiollisen järjestyksen perustan, "kuninkaan tahdon" sijaan tuli "yleinen vapaus" vallitsevaksi valtiolliseksi periaatteeksi, kuvastuen teollisuuden vapaakilpailun voitokkuudessa kivettyneiden, paikallistuneiden feodaalimaanviljelysmuotojen ja feodaaliherrojen ehdottoman maatilavallan yli.

Uusi yhteiskuntamuoto kohdusaan

Näin kehittyi vähitellen nykyinen eli kapitalistinen yhteiskuntajärjestys, taloudellinen, poliittinen ja yhteiskunnallinen, feodaalisen järjestelmän sisällä, ja on vuorostaan pakotettu antamaan synnyn uudelle yhteiskuntajärjestykselle. Sillä jokainen yhteiskuntajärjestelmä on kelvollinen vain rajotetun ajan. Historia antaa sille määrätyn tehtävän, roolin, ja kun se on osansa näytellyt, tehtävänsä tehnyt, ajan esirippu nousee seuraavalle näytökselle ihmisedis-

tyksen ikuisessa draamassa. Feodaaliaikakausi sisälsi jo kukoistusaikanaan kapitalistisen järjestelmän ituja, ja kapitalismi kantaa jo tänään itsessään uuden, ylemmän yhteiskuntajärjestyksen — sosialismin ituja.

Sosialismi, taloudellisenä ja poliittisena periaatteena alkoi kasvamaan juuri kapitalistisen yhteiskunta sydämen sisällä sukupolvi sitte, ja nykyään on se jo saavuttanut kunnioitettavan ko'on. Herrat, jotka niin oppineesti ja ikävästi vakuuttavat meille sosialismin "epäkäytännöllisyyttä" "mahdottomuutta", ovat samalla oppiasteella kuin eläintarhassa ollut eräs poikainen, joka, hetken aikaa arvostelevasti tutkittuaan giraffin muodostuksen eriskummaisuuksia, päättävästi väitti, että "sellaista eläintä ei ollut olemassa". Me olemme kuitenkin nilkkojamme myöten sosialismissa jo nykyään, ja mahdollonta ei ole, että tulevat historioitsijat laskevat sosialistisen aikakauden alkaneeksi, sanokaamme, viime vuosisadan keskivaiheilta, kuten me nykyään lasemme kapitalistisen ajanjakson alkaneeksi vuosisadan tai pitemmän ajan ennen Ranskan suurta vallankumousta.

Vaikeaa ei ole erottaa sosialistisia itioitä nykyisessä yhteiskunnassa. Kapitalistinen järjestys alussaan perustui melkein yksinomaan yksilölliselle yritteliäisyydelle tuotannossa ja rajoittamattomaan kilpailuun teollisuksien johdossa. Yksilöllinen "jäätä rauhaan"-oppi, jota "klassillisen" talousopin koulun perustajat julistivat, oli vain aka-

teeminen heijastus kapitalistiluokan vakuutuksista ja tunteista — ja voimme lisätä — eduista, sen kukoistusaikana. Tämä oppi, joka selittää, että teolliset tarpeet ja suhteet sovituvat itse toimivasti kysynnän ja tarjonnan voimain vapaasta vaikutuksesta ilman niihin puuttumista eli säännöittelyä, on saavuttanut sellaisen yleismaailmallisen laajuuden, että se vielä nykyäänkin hallitsee tavallista ajattelua. Oikeaoppinen luennoitsija tai kansantalousoppikirjan kirjottaja yhä vakavuudessa käsittelee yksilöllisen yritteliäisyyden hyveitä yhteistä toimintaa vastaan, ja kilpailun edullisuuksia yhteenliittäymän yli. Uppiniskaisesti jättää hän huomioonottamatta, että taloudellisen kehityksen mykät voimat, kokonaan välittämättä hänen oppineista teorioistaan ja abstraktisuudestaan, ovat kokonaan kuolettaneet hänen väitteensä joka perusteen, ja pian hävittävät yksityisen yritteliäisyyden ja kilpailun teollisuudessa. Oppineiden miestemme erikoiskunniana on aina ollut elää menneitten aikojen ajatuksissa ja faktoissa.

Merkitykselliset kehitykset.

Nykyiset tehtaot, kaivokset, rautatiet ja muut suuret teolliset liikkeemme ovat osuustoiminnallisia töissään ja tuotantomenettelyissään. Täydellistyneet koneet ja työnjako ovat kokonaan poishivuttaneet työläisen tuotteesta yksilöllisyyden. Yksilötyöläinen nykyajan täysmallisissa teollisuuksissa ei tuota käytökelpoista kauppatavaraa. Hän

Tuo vähäisen kappaleosan tai suorittaa pienen murto-osan — sellaisenaan hyödyttömän ja tarkeituksettoman osan työstä, joka saa arvoa ja merkitystä vain toisten kanssatyöläisten luomiin osatuotteisiin yhdistettynä. Tuotanto on kehittynyt selvästi yhteiskunnalliseksi suoritukseksi — työläisten yhteiset ponnistukset pitävät nykyaikamme teollisuuksia pystyssä — heidän yksilöllinen ponnistuksensa, yksinään ollen, ei merkitse mitään.

Ja samoin on laita kilpailu periaatteen teollisuuksien johdossa. Koko nykyisen taloudellisen kehityksen pyrkimys on ollut pois kilpailusta ja kohti yhteenliittäymistä. Viime sukupolven suuren trustiliikkeen todellinen peruste on juuri tämä, että kilpailu on käynyt epäkelvölliseksi ja sietämättömäksi nykyisten suurten teollisuuksien kanssa, sentähden sen täytyy antaa perään yhtymille. Luultavasti puolet meidän varsinaisista kauppatavaroistamme tuotetaan ja myydään ilman kilpailua, ja on vain lyhyen ajan kysymys, kuin yhteenliittoumat tulevat olesemaan ehdottomana sääntönä teollisuudessa.

Ei ole ymmärrettävä, että tehtaajat tai trustit ovat sosialistisen yhteiskunnan laitoksia. Niiden nykyisen, yksityisen ja kapitalistisen omistusjärjestelmän alaisena ollen ne ovat kaikkea muuta kuin sitä.

Sosialistit vain väittävät, että sekä tehtaajat että trustit edustavat vissää pyrkimystä kohti osuustoimintaa teollisuudessa ja kehittävät aineellisen perustan

sosialistiselle teollisuusjärjestykselle.

Nykyisen politiikan ja lain laadinnan alalla ovat sosialistiset enteet olleet vieläkin enemmän huomattavat.

Nykyaikainen valtio sai syntensä feodaalivaltion liiallisen keskittymisen ja isännyyden vastapainoksi. Se perustettiin kansalaisten asiain häiritsemättömyysperiaatteella. Se julisti oppia, että se valtio hallitsee parhaiten joka vähiten hallitsee, ja se koetti hallita mitä vähemmän, jättäen kaikenasteisille, ikäisille ja sukuisille ihmisille taisteltavaksi omat taistelunsa. "Hallinnollinen nihilismi" oli, käytäksemme Huxleyn sanaa, sääntönä politikassa ja lainlaadinnassa kuten "jätä-rauhaan" laki teollisuudessa.

Valtion oikeus "sekaantua".

Käsityksellä valtion tehtävistä ja lainlaadinnasta oli ehkä oikeutuksensa aikakautemme alkuaikana, kun yhteiskunnalliset vastakohdat eivät olleet varsin huomattavat ja menestymistilaisuuksia oli kaikilla runsaasti. Mutta kun viime sukupolvien aikainen vertoja vetämätön taloudellinen kehitys viimein jakoi jokaisen edistyneen maan asujat erityisiin taloudellisiin luokkiin: omaisuudettomaan ja menestymistilaisuutta vailla olevaan työväenluokkaan, ja kansakunnan kaikkia tehtaita omistavaan kapitalistiluokkaan; kun taistelu olemassaolosta tuli epätasaiseksi, ra'aksi sodaksi heikon ja vahvan välillä, menetti periaate valtion sekaantumattomuus-

desta ja lainlaadinnasta oikeuksensa. Vähitellen ja varmasti on valtio ryhtynyt heikkoja ja avuttomia jäseniänsä suojelemaan vahvempien ja välinpitämättömän sortoa vastaan. Vähitellen se alkoi myös käsittämään että ruuan, vaatteiden ja asuinten y. m. elämisen välttämättömyksien hankinta ei ole yksilöllistä urheilua, vaan yhteiskunnallinen tehtävä. Valtio ja lainlaadinta onkin avoimesti tunkeutunut "yksityis"-teollisuuden valtapiirin sisälle, väittäen oikeutenaan olevan kontrolloerata niitä.

Kun Sir Robert Peel v. 1802 esitti ensi kerran Englannin parlamentissa lakiehdotuksen lasten työssä käyttämisen säännöittelyksi, julistettiin se vallankumoukselliseksi ja ennustettiin sen hyväksymisestä johtuvan hirveän vaaran. Lakiehdotus sai alkunsa epäinhimillisten työolojen johdosta Englannin puuvillatehtaissa, joihin tuhansia orvoksi ja kunnan hoitolaisiksi jääneitä alaikäisiä lapsia kaupattiin suoranaiseen orjuuteen pitäjään ja seurakuntain toimesta. Onnettomat lapsiparat pakotettiin tekemään työtä melkein keskeyttömästi, ja kun joku kaatui uupumuksesta, kannettiin hänet tehtaan vieressä olevaan ahtaanseen ja likaiseen asuinkasarmiin. Siellä heidän annettiin levätä kunnes aamulla aikaseen jälleen vietiin työhön. He kasvoivat ruumiillisesti, henkisesti ja siiveillisesti alentavissa oloissa, turmioksi Englannin tuleville työläissukupolville. Peelin lakiehdotus asetti joitain rajotuksia tälle sydämettömälle riistämisel-

le. Englannin vapaamieliset valtiomiehet vastustivat sitä ankarasti muka lasten oikeuksia polkevana. Lakiehdotus lopulla hyväksyttiin sillä varjolla, että se oli vain korjaus entisen Elisabetin aikuisen "oppilasasetukseen". Mutta sen läpäseminen merkitsi tuomiota yksilöllisyydelle politikassa ja lainlaadinnassa. Se laski perustuksen periaatteelle että valtion on suojeltava työläisiä. Vuoden 1802 lakia seurasi Englannissa, ensin pikkukorjauksia v. 1819, 1825 ja 1833, ja sitte enemmän jyrkempiä asetuksia vuosisadan loppupuoliskolla. Alkaen ensin kunnan hoitolasten työn teon säännöttelystä laajensi se sittemmin pian säädöksensä "vapaisiin" työläislapsiin, sitten työläisnaisiin ja viimein kaikkiin työläisiin.

Tehdaslainsäädännön periaate levisi Englannista Yhdysvaltoihin, Saksaan, Ranskaan, Sveitsiin ja vähitellen kaikkiin teollisuusmaihin.

Enemmän kuin kolmekymmentä vuotta sitte väitti Saksan rautakansleri Bismarck valtion velvollisuutena olevan työkyvyttömistä, sairaista ja vanhoista työläisistä — nykyisen teollisen sodankäynnin veteraanien ja uhrien — huolehtimisen. Saksa pani käytäntöön valtion vakuutusjärjestelmän tapaturmia, sairautta ja työkyvyttömyyttä vastaan, ja vanhuuden eläkkeen, ja sen esimerkkiä seurasivat pian kaikki edistyneet Euroopan maat ja Australia.

Viime sukupolven aikana kaikkien maiden lainlaatijakunnat ovat ryhtyneet valvomaan ja

säännöttelemään tärkeimpiä liiketehtäviä: teurastimoja ja leipomoja, rautateitä ja höyrylivoja, pankki- ja vakuutusliikkeitä y. m. monia senluontoisia liikkeitä. Ne määräävät ehdot, joiden alaisesti nämä voivat harjottaa liikettä, ja ne sekaantuvat toiminnallisesti ja suoranaisesti "niiden" asiain johtoon. Valtio menee vielä pitemmällekin — se ottaa rajottaakseen kansalaisensa yksilöomaisuutta laatimalla lakeja asteettaisesta tulo- ja perintö- y. m. veroista.

Yhdysvallat ovat ainoa sivistynyt maa maailmassa, joka ei lainlaadinnallista tietä turvaa vanhoja työkyvyttömiä työläisiään, ja se on myös kuuluu siitä, että on ainoa tasavalta maan pinnalla, joka kylmäverisesti sallii viiden miehen kumota kongressin laatiman ja kansan hyväksymän tuloverolain. Mutta Amerikan vanhoillisuuskin nähtävästi alkaa antamaan perään yleisen yhteiskuntaedistuksen vastustamattomille voimille. Melkein kaikki Liittovaltion teollisuusvaltiot laativat tai sunnittelevat ehkes jonkumoisia muodoltaan alkuperäisiä työväen korvauslakeja tai valtion vakuutusta, ja useimmat valtioista ovat laatineet asteettaisen tulo- ja perintöveron lakeja. Muun yhteiskunnallisen lainsäädännön alalla Yhdysvallat eivät ole valan pahasti jälellä Europan maista. Meillä on työväenlakimme, niin epätäydelliset kuin ne ovatkin, trustivastaiset lakimme, valtioiden välinen kauppa-komissioni, yleisten toimien komissioni ja valtioiden kontrolli-

ja säännöttelyvalta useissa teollisuuksissa.

Sosialismi ei ole itsetoimiva

Näitä poliittisia lakeja ja lakeja ei voi pitää sosialistisen valtion esikoisena enemmän kuin tehtaat ja trustit ovat sosialistisen talousjärjestelmän osapäisiä tunnusteita, mutta kuten jälkimmäiset, ovat edellisetkin suuresta tunnusmerkillisestä tärkeydestä.

Nykyinen periaate teollisuuksien kontrollista ja säännötellystä hallituksen kautta osottaa puhtaan kapitalistisen ei-sekaantumisen aatteen täydellistä kukistumista, ja merkitsee, että hallitus saattaa muuttua luokkavalan ja -riiston välikappaleesta yhteiskuntaa reguleeraavaksi ja suojelevaksi. Kuten teollisuudet, hallituskin yhteiskunnallistuu. Molempain yleinen kulku on kohti sosialistista järjestystä.

Tätä sosialistien käsitvää teollisesta ja poliittisesta kehityksestä ovat liikkeen arvostelijat usein nimittäneet "romahdus filosofiaksi" tai "politilliseksi kalvinismiksi". Tämän arvostelun erheen perustana on luulo, että sosialistit toivovat lopullisen yhteiskuntaihanteensa toteutuvan itsetoimivasti, automaattisesti, yhteiskuntakehityksen luontoperäisten voimain huomaamattoman toiminnan kautta. Itse asiassa, sosialistit ovat hyvin kaukana mokomasta hassusta harhakuvas- ta. He käsittävät, että mitään järjestelmää ei voida perinpohjin muuttaa ennenkuin se on muutokselle kypsä, ja pitävät joka maan kehitystasetta suuresta

tärkeystä käsitellessään josko se tarjoaa suotuisan alan sosialismin menestykselle. Mutta he käsittävät että jonkun maan pelkkä kypsyys sosialismille ei tuota sosialismia ilman tietoista, suunniteltua ja harkittua toimintaa kansan sen osan taholta, jolla on voimaa ja älyä teollisuuksien yhteiskunnallistuttamisen suuren tehtävän suorittamiseen ja hallituksemme uudelleen järjestämiseen sitä tarkoitusta varten. Jos aijomme kasvattaa appelsineja, täytyy meidän ensin olla varma siitä, että olemme valinneet sopivan maan ja ilmaston, mutta maa ja ilmasto ei kasvata appelsineja ellemmekylvä siemeniä, hoida, huolehdi ja auta kasvia sen kaikkina kasvuvasteina. Nykypäivän hallitseva luokka, kapitalistit, ei voinut saada eikä saanut poliittista ylivaltaansa ennenkuin se oli saavuttanut taloudellisen etevämyyden, mutta kun se aste oli saavutettu, sai se varsinaiset poliittiset voittonsa kirjailijain ja puhujain, Ranskan encyclopedistien, Englannin rationalistien, utilitarianien y. m. herätystyön ja johtajain ja valtiomiestensä työn kautta, ja ennen kaikkea luokkansa kannattajain järjestämisen kautta.

Polittinen enemmistö välttämätön.

Sosialistisen aikakauden tuleminen riippuu kahdesta pääehdosta:

Ensiksi: Maan taloudellisten olosuhteiden täytyy olla muutokselle kypsäin.

Toiseksi: Maan asukkaiden täytyy olla sille valmiin.

Ensimmäinen ehto pitää huolen itsestään. Sosialistiliikkeen tehtävä on saada tämä toinen ehto täyttymään, ja se on tämä päämäärä, jonka mukaan liikkeen menettelytavat ja käytännöllinen ohjelma määritellään.

Josko sosialistinen yhteiskuntajärjestys saadaan vallankumouksen julistamisen, lainlaadinnallisten asetusten sarjan tai toimeenpanevan julistuskirjan kautta, voidaan se saada aikaan ja pitää pystyssä ainoastaan maan hallinnossa olevan kansan kautta. Toisin sanoen, sosialismi, kuten mikä toinen kansallinen ohjelma, voidaan toteuttaa vain silloin, kun sen seuraajat, kannattajat ja suosijat ovat kyliksi lukuisat voittaakseen hallituskoneiston vastustajain käsistä ja käyttäökseen sitä ohjelmansa toteuttamiseksi. Ainoan kerran Yhdysvaltain menneessä historiassa kuin tämä maa voi ylpeillä poliittisesta puolueesta, jolla on ollut yhteiskunnallinen ohjelma, oli republikaanipuolueen perustamisaikana, jolloin se vaati orjuuden poistamista, ja tämä ohjelma ei tullut täytettyä ennenkuin puolue oli kyllin voimakas voittaakseen yleisissä vaaleissa. Sisällissota ei muuta tätä pääasiaa. Se yksinkertaisesti tarkoitti, että vähemmistö ei ollut valmis luopumaan siitä ilman taistelua, mutta jos orjuuden poistamisen vaatijat eivät olisi olleet hallitusvallassa ei varmaankaan olisi ollut yllykettä taisteluun ja tilaisuutta voittoon.

Kokemus on osottanut, että niin pian kun sosialistipuolue kehittyi poliittiselta voimaltaan uhkaavaksi, kaikki ei-sosialisti-

set puolueet yhtyvät sitä vastaan. Milwaukee ei ole ainoana esimerkkinä tästä. Samaa menettelyä on seurattu kaikissa Europan maissa, joissa sosialistinen liike on tärkeänä poliittisena tekijänä, ja tulee aikanaan epäilemättä olemaan hyväksyttynä sääntönä Yhdysvalloissa. Ollakseen voitokkaita, sosialistien täytyy sentähden kaikin mokomin saada asukkaiden äänien ehdottoman enemmistön. Ei välttämättömästi tietoisten sosialististen ajattelijain ja työskentelijäin ehdottoman enemmistön, vaan enemmistön henkilöitä, jotka ovat yleisesti valmiit heittämään onnensa sosialistiliikkeen varaan.

Sosialistiliikkeen ensimmäinen tehtävä on siis lisätä sosialistien lukua, käännyttää kansa sosialistiseksi. Sosialismi on pääasias-
sa valistus ja herätysliikettä. Sosialistinen herätystyö ei saa alkuaan pelkästä totuuden levittämisen halusta — kääntymättömän hyödyksi, kuten kristillistä herätystyötä innostuttaa yleinen siveysopillinen hartaus pelastaa pakanain sieluja. Sosialistisen opin levittäminen on itse liikkeen elinydin. Sen menestymisestä tai ei-menestymisestä riippuu sosialismin kohtalo. Valistuksellinen ja herätyskellinen toiminta ohjaa kaikkia toisia järjestyneen sosialistiliikkeen työnmuotoja, ja ei kukaan, paitsi tarkin havaitsija voi arvostella sosialistiliikkeen jättiläismäisiä työn suorituksia tällä alalla.

Kansan kehittäminen.

Sosialistipuolueen kansallinen vaalitaistelutoimikunta päätti äs-

kettäin painattaa ja levittää kaksikymmentäviisi miljoonaa lentolehtistä tulevan presidenttivaalitaistelun aikana. Lehtiset tulevat olemaan kuudentoista sivun laajuisia ja käsittelemään päivän tärkeimpiä yhteiskunnallisia kysymyksiä sosialistiselta näkökannalta. Ja varmaa on olettaa, että eri valtio- ja paikallisjärjestöt tulevat samalla aikaa painattamaan ja jakamaan vähintään yhtä suuren luvun lentokirjasia ja -lehtisiä, joten ei vähemmän kuin viisikymmentä milj. kappaletta sosialistista kirjallisuutta tullaan antamaan tämän maan kansalle luettavaksi ja tutkittavaksi seuraavan kolmen kuukauden aikana. Mutta sosialistinen herätystyö ja opin levittäminen ei millään muotoa rajotu vain vaalitaisteluihin. Sosialistisen kirjallisuuden levittäminen jatkuu yhtämittaa ja järjestelmällisesti, vaikka pienemässä mittakaavassa, joka vuoden päivä, eikä se rajotu lentolehtisten levittämisiin.

Sosialistipuoluetta edustaa tässä maassa yli kolmesataa säännöllisesti ilmestyvää julkaisua: päivä-, viikko- ja kuukausilehteä. Useimmat niistä ilmestyvät vierailta kielillä. Melkein kaikki kielet, joita tässä maassa puhutaan, kolmekymmentä kaikkiaan, ovat edustettuna sosialistilehdistön joukossa. Jotkut näistä lehdistä laskevat tilaajamääränsä sadoissa tuhansissa, ja kaikkia niitä julaistaan etupäässä herätystyötä ja sosialismin levittämistä varten. Päinvastoin kuin tavallisten lehtien, niiden poliittinen kanta ei ole satunnainen niille — se on koko niiden ole-

massaolon tarkoituksena ja syy-
nä. Niitä julaistaan sosialismin
selittämiseksi, kaikki muut asiat
ovat tämän tarkoituksen alaiset.

Ja painetun sanallisen herä-
tystyön vier-vierellä käy yhtä
tehokas suullinen herätystyö.
Sosialistipuolueella on 150,000
maksavaa jäsentä, ja melkein
jokainen näistä on ahkera opin
levittäjä. Jos joku ei ole siun-
nattu yleisellä puhujalahjalla,
huu hän sosialismia kotonaan,
työmaallaan, ammattijärjestös-
sään, klubissaan tai kapakassa.
Tuhansia kokouksia pidetään jo-
ka vuosi joka osassa maata —
yleisiä mielenosotuksia, vaaliko-
kouksia, väittely- ja luentotilai-
suuksia, ja kaikissa niissä käsi-
tellään yhtä suurta kysymystä —
socialismia. Sosialistipuolueen
toimeenpaneva komitea perusti
viime talvena "socialistisen luen-
totuomiston", jonka toimesta pi-
dettiin yli kaksituhatta luentoa
— tämä sen alkukautena. Tule-
vana vuonna suunnitellaan sel-
laisten luentojen luvun kolmin-
kertaistuvan.

Kaiken tämän kera on muis-
tettava, että sosialistinen liike
tässä maassa vasta alkaa saada
jalansijaa. Sen valistus- ja he-
rätystyö on vähäistä verrattuna
vanhempien ja vahvempien so-
cialistiliikkeiden toiminnoihin
Europan maissa. Sosialistinen
valistustyö ympäri mailman on
kenties tekevin valistuksellinen
tekijä nykyisessä yhteiskunnas-
sa.

Socialistit eivät esiinny sovel-
lumattomalle yleisölle. He tie-
tävät, että heidän ohjelmansa
ei vetoa yhtäläisesti joka luokan
ihmisiin.

Socialismi tähtää kaikkien ta-
ioudellisten etuoikeuksien ja
luokkavallan hävittämiseen. So-
cialistit väittävät, että heidän
ohjelmansa täytäntöönpaneminen
tulee lopullisesti koko ihmiskun-
nan hyödyksi, mutta he rehelli-
sesti tunnustavat, että sen lähi-
vaikutukset tulevat olemaan va-
hingoittavia nykyisen järjestel-
män hyödyistä nauttijoille ja e-
dullisia nykyisen järjestelmän
uhreille. Toisin sanoen, socia-
lismi välttämättömästi tuottaa
läheistä aineellista häiriötä ka-
pitalistiluokille — ja vastaavaa
hyötyä työväenluokille. Sentäh-
den socialistit pääasiassa vetoa-
vat työväenluokkaan. He eivät
hyleksi parempiosaisten luok-
kain miesten ja naisten kannat-
tusta. Huomattava osa socialis-
tisista työskentelijöistä on aina
tullut ei-työläisten keskuudesta.
Mutta kuinka lukuisat nämä ta-
paukset lienevätkään, ne ovat
silti poikkeuksena säännöstä.
Yksilöä saattaa johtaa pelkäs-
tään siveysopilliset motiivit, jot-
ka saattavat nousta yläpuolelle
hänen aineellisia etujaan, talou-
dellisia luokkia sellaisenaan ai-
na johtaa niiden aineelliset edut.
Kapitalistisen vallankumouksen
järjesti ja sitä johti kapitalisti-
luokka, vaikka osa aatelista, jo-
ta innostutti "vapauden ja kan-
sanvallan" uusi henki, taisteli
luokkansa vihollisten kanssa o-
maa luokkaansa vastaan.

Eikä socialistien toiminta ra-
jotu vain herätystyöhön. Nyky-
ajan socialistit eivät usko socia-
listisen järjestyksen tulevan yh-
dessä äkillisessä ja suuressa val-
tiollisessa rysäyksessä, eivätkä
he toivo sen tulevan perustetuk-

si kurjuudella ja nälällä hurjitetun ryysylistön kautta. Sosialistit uskovat että osuustasavallan tulee suunnitellusti rakentamaan läpeensä järjestynyt, valistunut ja kurillinen työväenluokka, joka on hyvin harjaantunut ja täydellisesti kykenevä astumaan hallitusohjaksiin ja teollisuuksien johtoon. Työläisten sosialismin filosofiassa valistamisen jälkeen seuraavana sosialistiliikkeen päätehtävänä on siis työläisten poliittisesti ja taloudellisesti järjestäminen.

Sosialistinen politiikka.

Kunkin maan sosialistinen liike esiintyy itsessään pääasiassa poliittisena puolueena, työväenluokan puolueena. Kuten kaikki toiset poliittiset puolueet, sosialistipuolue asettaa ehdokkaita, koettaa voittaa vaalisissa ja pyrkii laatimaan lakeja, mutta, toisin kuin toiset puolueet, panee vain vähän painoa sellaisille väliaikaisille poliittisille voitoille.

Sosialistisen politiikan syvemmät tarkoitukset ovat: 1) tehdä sosialismin eteen herätystyötä, johon vaalitaistelut tarjoavat hyvän tilaisuuden. 2) Tutustuttaa työläisiä maan poliittisiin kysymyksiin ja valistaa heitä käytännöllisessä politiikassa. 3) Saada edustajia lainlaattajakuntiin ja kunnallishallintoihin saadakseen työläisille todellisia parannuksia, harjaannuttaakseen työläisiä valtiomies-

taitoon ja antaakseen suurempia tilaisuuksia herätystyölle. 4) Irroittaa työläiset vanhojen puolueiden vaikutuksenalaisuudesta, kehittää heidän poliittista itenäisyyttään ja luokkatietoisuuttaan, ja järjestää heitä sosialistiliikkeen lopulliseen käytännölliseen tehtävään — hallitusvallan valtaamiseen. Nämä selittävät sen omituiselta näyttävän seikan sosialistien politiikassa, kun sosialistipuolue asettaa täyden ehdokaslistan silloinkin kun sen ehdokkailla ei ole vähintäkään toivoa tulla valituksi, ja sen itsepintaisen kiellon yhtyä minkään puolueen kanssa missään tarkoituksessa. Sosialismin lopulliselle päämäärälle merkitsee liikkeen selvyys, eheys ja puhtaus enemmän kuin poliittinen virkapaikka tai tilapäinen poliittinen menestys.

Sosialistisessa käsityksessä politiikka on vain päämäärän saavuttamiskeino. Tilapäinen ja paikallinen poliittinen valta on arvokas taloudellisten uudistustilaisuuksien hankkijana pääasiassa, ja lopullinen koko kansakuntaa käsittävä työläisten poliittinen voitto tulee olemaan suuresta tärkeydestä ainoastaan välttämättömänä valmistavana toimenpiteenä yhteisen ja osuustoiminnallisen teollisuusjärjestelmän täytäntöönpanolle. Sosialistit sentähden harjaannuttavat työläisiä yhtäpaljon taloudelliseen kuin poliittiseen itsehallintoon.

(Jatk.)